

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

મેસર્સ સોની ઇન્ડિયા લિ.

વિરુદ્ધ

કમિશનર ઓફ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ, દિલ્હી

૫ મે, ૨૦૦૪

[મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ એસ. રાજેન્દ્ર બાબુ અને ન્યાયમૂર્તિ જી.પી. માથુર]

સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એક્ટ, ૧૯૪૪- કલમ ૪૨(૨), ૧૧-એબી અને ૧૧-એસી- ડ્યુટી લાદવી- કલર ટેલિવિઝન પર- શું તે એડ વેલોરેમ આધાર પર કે પછી વિશિષ્ટ દરે હશે- નોટિફિકેશન દ્વારા જ્યાં ઉત્પાદકે પેકેજ પર છૂટક કિંમત છાપી ન હોય અથવા આવી છૂટક વેચાણ કિંમત સમજૂતીમાં કલ્પના કરાયેલ કિંમત ન હોય અથવા જ્યાં છૂટક વેચાણ કિંમત વેચાણ માટે એકમાત્ર વિચારણા ન હોય ત્યાં વિશિષ્ટ દર પર ડ્યુટી દાખલ કરવામાં આવી- ઉત્પાદક દ્વારા ફેક્ટરીના ગેટ પરથી માલની કિલયરન્સ અને તેમના ડેપો પર વેચાણ કિંમત

લગાવવી અને ભેટો ઓફર કરવી- વેઈટ્સ એન્ડ મેઝર્સ એક્ટનું ઉલ્લંઘન કરવા બદલ એડ વેલોરેમ આધાર પર ૧૮% ના દરે જ્યુટી અને દંડ તથા વ્યાજ લાદવામાં આવ્યું- સીઈજીએટી દ્વારા લાદવામાં આવેલી પુષ્ટિ- અપીલ પર, ઠરાવ્યું: એડ વેલોરેમ આધાર પર ૧૮% ના દરે જ્યુટી લાદવા માટે જવાબદાર છે-- ઉત્પાદકે ઊંચી જ્યુટીની ચુકવણી ટાળવાના હેતુથી ફેક્ટરીમાંથી માલ હટાવી દીધો હતો-- મફત ભેટો હોવા છતાં, વેચાણ કિંમત એકમાત્ર વિચારણા હોવાનું બંધ થશે નહીં-- સ્ટાન્ડર્ડ્સ ઓફ વેઈટ્સ એન્ડ મેઝર્સ એક્ટ, ૧૯૭૬-- સ્ટાન્ડર્ડ્સ ઓફ વેઈટ્સ એન્ડ મેઝર્સ (પેકેજડ કોમોડિટીઝ) રૂલ્સ, ૧૯૭૭.

અપીલકર્તા, કલર ટેલિવિઝનના ઉત્પાદકોને ઉત્પાદન પર એડ વેલોરેમ ૧૮% ના દરે એક્સાઈઝ જ્યુટી ચૂકવવાની જરૂર હતી. ૨.૬.૧૯૯૮ ના રોજ નોટિફિકેશન જારી કરવામાં આવ્યું હતું જેમાં સૂચવવામાં આવ્યું હતું કે જ્યાં ઉત્પાદકે કલર ટીવી રીસીવરોના પેકેજ પર છૂટક કિંમત છાપી ન હોય અથવા જ્યાં છૂટક વેચાણ કિંમતમાં નોટિફિકેશનની સમજૂતી દ્વારા સમાવિષ્ટ કરવા જરૂરી તત્વોનો સમાવેશ ન હોય અથવા જ્યાં છૂટક વેચાણ કિંમત વેચાણ માટે એકમાત્ર વિચારણા ન હોય, તેવા કિસ્સાઓમાં ટેલિવિઝનની સ્કીનના કદના આધારે જ્યુટીનો વિશિષ્ટ દર લાગુ થશે.

એક્સાઇઝ સત્તાધિકારીએ અપીલકર્તા દ્વારા ઉત્પાદિત કલર ટેલિવિઝનના તમામ મોડલ પર એડ વેલોરેમ ૧૮% ના દરે ડ્યુટીની માંગ ઉભી કરી અને કલમ ૧૧-એસી હેઠળ દંડ અને કલમ ૧૧-એબી હેઠળ વ્યાજ લાદ્યું હતું. . એક્સાઇઝ સત્તાધિકારીએ શોધી કાઢ્યું કે સ્ટાન્ડર્ડર્સ ઓફ વેઈટ્સ એન્ડ મેઝર્સ એક્ટ, ૧૯૭૬ ની જરૂરિયાત મુજબ માલ પેકેજડ સ્થિતિમાં કિલચર થયા પછી કિંમત છાપવી તેમના માટે ફરજિયાત હોવાથી છૂટક વેચાણ કિંમત છાપ્યા વિના ઉત્પાદનના સ્થળેથી માલ હટાવી દેવામાં આવ્યો હતો. અપીલકર્તાની દલીલ હતી કે ટ્રાન્સફર ફક્ત ફેક્ટરીથી ડેપોમાં સ્ટોક ટ્રાન્સફર પ્રકારની હતી અને છૂટક કિંમત ડેપોમાં છાપવામાં આવી હતી; કે સ્ટોક ટ્રાન્સફર માલનું વેચાણ ન હતું કારણ કે વેચાણ તેમના ડેપો પરથી થયું હતું, અને છાપેલી છૂટક કિંમત એકમાત્ર વિચારણા ન હતી કારણ કે તેઓએ એક્સચેન્જ સ્કીમ શરૂ કરી હતી. તેથી એડ વેલોરેમ આધાર પર ૧૮% ના દરે ડ્યુટી લાદવાપાત્ર ન હતી. એક્સાઇઝ સત્તાધિકારીએ આ દલીલ નકારી કાઢેલ અને ડ્યુટીની પુષ્ટિ કરેલ.. અપીલ પર, કસ્ટમ્સ, એક્સાઇઝ અને ગોલ્ડ (કંટ્રોલ) એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ (સીઈજીએટી) એ સત્તાધિકારીના આદેશને સમર્થન આપેલ અને ઠરાવ્યું હતું કે મફત ભેટો હોવા છતાં, ખરીદદારો પાસેથી લેવામાં આવતી વેચાણ કિંમત એકમાત્ર વિચારણા હોવાનું બંધ થશે નહીં અને ફેક્ટરીમાંથી કિલચરન્સના સમયે પેકેજ પર મહત્તમ છૂટક કિંમત છાપવી ફરજિયાત હતી; કે ડ્યુટીની માંગનો વિસ્તૃત સમયગાળો અને કલમ ૧૧-એબી અને ૧૧-એસી હેઠળની દંડની જોગવાઈઓ યોગ્ય રીતે

લાગુ કરવામાં આવી છે; અપીલકર્તા સદ્ભાવનાપૂર્વક એવું માની શક્યા ન હોત કે તેમનો કેસ "આવા વેચાણ માટે છૂટક વેચાણ કિંમત એકમાત્ર વિચારણા છે" શબ્દથી આવરી લેવાયો ન હતો કારણ કે અપીલકર્તાએ તેમના માલને લાગુ પડતા યોગ્ય દરે ડ્યુટીની ચુકવણી ટાળવાના હેતુથી ફેક્ટરીના પરિસરમાંથી ડેપોમાં કિલયરન્સ પહેલાં મહત્તમ છૂટક કિંમત છાપવાનું ઇરાદાપૂર્વક મુલતવી રાખ્યું હતું. તેથી વર્તમાન અપીલ.

અપીલને ફગાવી દેતા, કોર્ટે

ઠરાવ્યું: ૧. અપીલકર્તાએ તેના પર કિંમત દર્શાવ્યા વિના ફેક્ટરીમાંથી માલ કિલયર કર્યો હતો પરંતુ તેમના ડેપોમાં કિંમત લગાવી હતી. તેથી, તે સ્પષ્ટ છે કે તેમના ફેક્ટરી પરિસરમાંથી તેમના ડેપોમાં માલ હટાવવાનો આખો ઉદ્દેશ્ય ઊંચી ડ્યુટીની ચુકવણી ટાળવાનો હતો. ભલે માલ અપીલકર્તાના ડેપો પરથી માર્કેટિંગ કરવામાં આવ્યો હોય તે સ્પષ્ટ છે કે તે કિંમત લગાવ્યા પછી કરવામાં આવ્યું હતું અને તે માલની વેચાણ કિંમત બની ગઈ હતી. ટેલિવિઝન સેટના વેચાણ પર અપીલકર્તા દ્વારા ખરીદદારોને ઓફર કરવામાં આવેલી મફત ભેટો હોવા છતાં, ખરીદદારો પાસેથી લેવામાં આવતી વેચાણ કિંમત આવા વેચાણ માટે એકમાત્ર વિચારણા હોવાનું બંધ થશે નહીં. ભેટોની ઓફર ફક્ત આકસ્મિક લાભો હતી અને ટેલિવિઝન સેટ્સના સંબંધમાં ચૂકવવામાં આવનારી વિચારણાનો ભાગ

નહોતી. સંજોગોની સંપૂર્ણતા અને અપીલકર્તા દ્વારા કરવામાં આવેલા વ્યવહારની પ્રકૃતિમાંથી, ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા લેવાયેલો મત કે તેમની ફેક્ટરીમાંથી તેમના ડેપોમાં સ્ટોક ટ્રાન્સફર એ માલનું વેચાણ નથી અને માલનું વાસ્તવિક વેચાણ તેમના ડેપો પરથી થયું હતું અને જ્યારે માલ વેચવામાં આવ્યો ત્યારે પેકેજો પર છૂટક કિંમત છાપેલી હતી અને ખરીદદારો પાસેથી લેવામાં આવેલી વેચાણ કિંમત વેચાણ વ્યવહાર હતી, જોકે મફત ભેટો ઓફર કરવામાં આવી હતી, આમ તે વાજબી છે અને અમારી દખલગીરીની જરૂર નથી. [૧૩૩-એ-ડી]

૨. સેન્ટ્રલ એક્સાઇઝ એક્ટ, ૧૯૪૪ ની કલમ ૧૧-એસી હેઠળ, જે રીતે આખો વ્યવહાર થયો તે ખૂબ જ સ્પષ્ટ કરે છે કે અપીલકર્તા એવી પરિસ્થિતિઓમાં ડ્યુટી ચૂકવવા માટે જવાબદાર બન્યા જે કલમ ૧૧-એ(૧) ની જોગવાઈઓના ઉપયોગની ખાતરી આપે છે અને તેથી, જો સત્તાવાળાઓએ અપીલકર્તા દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર ડ્યુટી જેટલો દંડ લાદવાનું પસંદ કર્યું હોય, તો દખલ કરવા માટે કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી. [૧૩૩-ઈ-એફ]

સિમેન્ટ માર્કેટિંગ કંપની ઓફ ઇન્ડિયા લિ. વિરુદ્ધ આસિસ્ટન્ટ કમિશનર ઓફ સેલ્સ ટેક્સ અને ઓર્સ., (૧૯૮૦) ઇએલટી ૨૯૫, પુષ્પમ ફાર્માસ્યુટિકલ્સ કંપની વિરુદ્ધ કલેક્ટર અ/સેન્ટ્રલ એક્સાઇઝ, બોમ્બે, (૧૯૯૫) ૭૮ ઇએલટી ૪૦૧; સ્ટેટ ઓફ ઉત્તર પ્રદેશ અને ઓર્સ. વિરુદ્ધ કસ્તુરી લાલ હર લાલ,

(૧૯૮૭) ૬૭ ઇએલટી ૧૫૪; હિન્દુસ્તાન સ્ટીલ લિ. વિરુદ્ધ ધ સ્ટેટ ઓફ ઓરિસ્સા, (૧૯૭૦) ૨૫ એસટીસી ૨૧૧ અને સ્ટેટ ઓફ મધ્ય પ્રદેશ વિરુદ્ધ ભારત હેવી ઇલેક્ટ્રિકલ્સ, (૧૯૯૮) ૯૯ ઇએલટી ૩૩ એસસી, અલગ પાડવામાં આવ્યા.

૩. વર્તમાન કેસમાં, અગાઉ અપીલકર્તા મહત્તમ છૂટક કિંમત પર એડ વેલોરેમ ૧૮% ના દરે ડ્યુટી ચૂકવી રહ્યો હતો. ૨.૬.૧૯૯૮ પછી જ અપીલકર્તા દ્વારા કિંમત છાપ્યા વિના પેકેજડ માલને તેમની ફેક્ટરીમાંથી તેમના ડેપોમાં હટાવીને ફેરફાર માંગવામાં આવ્યો હતો જેથી એ દાવો કરી શકાય કે ફેક્ટરીમાંથી હટાવવાના સમયે પેકેજડ માલની કિંમત નક્કી કરવામાં આવી ન હતી અને અપીલકર્તા દ્વારા ભેટો ઓફર કરવામાં આવી હતી તે દર્શાવવા માટે કે વેચાણ વ્યવહારમાં વિચારણા ફક્ત કિંમત ન હતી. આ પરિબળોને સત્તાવાળાઓ દ્વારા યોગ્ય રીતે નોંધવામાં આવ્યા હતા અને લાદવામાં આવેલા દંડને વર્તમાન કાર્યવાહીમાં ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર નથી. [૧૩૩-જી-એચ; ૧૩૪-એ-બી]

સિવિલ એપેલેટ જ્યુરિસ્ટિક્શન: સિવિલ અપીલ નંબર ૪૯૬૪ / ૨૦૦૦.

સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ, કસ્ટમ્સ અને ગોલ્ડ (કંટ્રોલ) એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ, નવી દિલ્હીના ચુકાદા અને આદેશ તારીખ ૧૨.૬.૨૦૦૦ માંથી એફ.ઓ. નંબર

૪૮૮/૨૦૦૦-એ માં એ. નંબર એફ/૨૩૩૫/૯૯-એ.

અરજદાર માટે વી. લક્ષ્મીકુમારન, આલોક યાદવ, વી. બાલાચંદ્રન અને અનિલ મિશ્રા.

પ્રતિવાદી માટે રાજુ રામચંદ્રન, એડિશનલ સોલિસિટર જનરલ, આધારુ ચશાંક, ટી.એ. ખાન, શ્રીમતી બિનુ તામતા અને બી.કે. પ્રસાદ.

કોર્ટનો ચુકાદો મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ રાજેન્દ્ર બાબુ દ્વારા આપવામાં આવ્યો.

કમિશનર ઓફ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ દ્વારા અરજદારને ૧.૭.૧૯૯૮ થી ૩૧.૧.૧૯૯૯ ના સમયગાળા માટે રૂ. ૨,૦૭,૬૪,૮૭૦.૧૬ ની ડ્યુટીની માંગણી કરતી શો-કોઝ નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. અરજદારે તેમના વાંધાઓને પૂર્વગ્રહ રાખ્યા વિના વિરોધ સાથે માંગનું પાલન કર્યું અને તેમાં ઉભા થયેલા વિવિધ મુદ્દાઓનો વિરોધ કરતી શો-કોઝ નોટિસનો જવાબ દાખલ કરેલ. કમિશનરે આખરે એવું તારણ આપ્યું કે પ્રશ્નમાં રહેલ માલને ઉત્પાદનના સ્થળેથી છૂટક વેચાણ કિંમત છાપ્યા વિના હટાવી દેવામાં આવ્યો હતો કારણ કે સ્ટાન્ડર્ડ્સ ઓફ વેઈટ્સ એન્ડ મેઝર્સ એક્ટ, ૧૯૭૬ ની જરૂરિયાત મુજબ માલ પેકેજડ સ્થિતિમાં કિલચર થયા પછી કિંમત છાપવી તેમના માટે ફરજિયાત હતી.

એ સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું કે તે ફક્ત ફેક્ટરીના ગેટથી અરજદારના ડેપોમાં સ્ટોક ટ્રાન્સફર હતું અને છૂટક કિંમત તેમના ડેપોમાં છાપવામાં આવી હતી. અરજદારે દલીલ કરી કે તેમના કિસ્સામાં સ્ટોક ટ્રાન્સફર એ માલનું વેચાણ નથી અને માલનું વાસ્તવિક વેચાણ તેમના ડેપો પરથી થયું હતું અને બજારમાં માલ વેચાણ માટે મૂકતા પહેલા તેઓએ તેમના માલ પર છૂટક વેચાણ કિંમત છાપી હતી અને જ્યારે માલ વેચવામાં આવ્યો ત્યારે તેના પર છૂટક વેચાણ કિંમત છાપેલી હતી. તેઓએ એ પણ દલીલ કરી કે છાપેલી છૂટક વેચાણ કિંમત એકમાત્ર વિચારણા હતી કારણ કે તેઓએ એક્સચેન્જ સ્કીમ શરૂ કરી હતી; કે માલ પેકેજડ સ્થિતિમાં છાપેલી વેચાણ કિંમત સાથે બજારમાં વેચવામાં આવ્યો હતો; કે તેમના દ્વારા ઉત્પાદિત ટેલિવિઝન સેટના તમામ જુદા જુદા મોડલ પર એડ વેલોરેમ ૧૮% ના દરે સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ ડ્યુટી લાદવાપાત્ર ન હતી. આ દલીલો કમિશનર દ્વારા નકારવામાં આવી હતી.

કમિશનરના આદેશ સામે કસ્ટમ્સ, એક્સાઈઝ અને ગોલ્ડ (કંટ્રોલ) એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ (અહીંથી જેને ટ્રિબ્યુનલ તરીકે ઓળખવામાં આવશે) માં અપીલ પર, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે કલર ટી.વી. એ એક એવી વસ્તુ છે જેના વેચાણના સંબંધમાં સ્ટાન્ડર્ડ્સ ઓફ વેઈટ્સ એન્ડ મેઝર્સ એક્ટ અને તેમાં બનાવેલા નિયમોની જોગવાઈઓ તેમના પેકેજો પર છૂટક વેચાણ કિંમત જાહેર કરવા માટે લાગુ પડશે અને સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એક્ટ, ૧૯૪૪ ની કલમ ૪-એ(૨) હેઠળ છૂટક વેચાણ કિંમતમાંથી મુક્તિ આપ્યા પછી નિર્દિષ્ટ જોગવાઈ મુજબ છૂટક

વેચાણ કિંમતના સંદર્ભમાં લાગુ પડતા દરે એક્સાઇઝ ડ્યુટી ચૂકવવાપાત્ર છે અને તેથી, ટ્રિબ્યુનલે ઠરાવ્યું કે સીટીવી એડ વેલોરેમ ૧૮% ના દરે ડ્યુટીને પાત્ર છે.

અરજદાર દ્વારા ભેટોની ઓફર કરવાના સંદર્ભમાં, એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું કે ટીવી સેટ્સના વેચાણ પર અરજદાર દ્વારા ખરીદદારોને ઓફર કરવામાં આવેલી મફત ભેટો હોવા છતાં, ખરીદદારો પાસેથી લેવામાં આવતી વેચાણ કિંમત આવા વેચાણ માટે એકમાત્ર વિચારણા હોવાનું બંધ થશે નહીં અને તેથી, ટ્રિબ્યુનલે કમિશનરના તારણોને સમર્થન આપ્યું કે સ્ટાન્ડર્ડ્સ ઓફ વેઇટ્સ એન્ડ મેઝર્સ એક્ટ, ૧૯૭૬ ની જરૂરિયાત મુજબ ફેક્ટરીમાંથી કિલચરન્સના સમયે પેકેજ પર મહત્તમ છૂટક કિંમત છાપવી અરજદાર માટે ફરજિયાત હતી અને તે વેચાણ માટે એકમાત્ર વિચારણા હતી. ટ્રિબ્યુનલે એ પણ નોંધ્યું કે અરજદાર ફક્ત તેમની ફેક્ટરીમાંથી તેમના ડેપોમાં તેમના માલનું સ્ટોક ટ્રાન્સફર કરી રહ્યા છે અને છૂટક કિંમત તેમના ડેપોમાં છાપવામાં આવી હતી; કે સ્ટોક ટ્રાન્સફર એ માલનું વેચાણ નથી, માલનું વાસ્તવિક વેચાણ તેમના ડેપો પરથી થયું હતું અને જ્યારે માલ વેચવામાં આવ્યો ત્યારે પેકેજો પર છૂટક કિંમત છાપેલી હતી; કે આ છાપેલી છૂટક વેચાણ કિંમત માલના વેચાણ માટે એકમાત્ર વિચારણા હતી અને એક્ટની કલમ ૪-એ(એ) હેઠળ જારી કરાયેલા સંબંધિત નોટિફિકેશનમાં પ્રદાન કર્યા મુજબ સીટીવી પર એડ વેલોરેમ ૧૮% ના દરે સેન્ટ્રલ એક્સાઇઝ ડ્યુટી લાદવાપાત્ર હતી.

અરજદાર દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી દલીલના સંદર્ભમાં કે અરજદાર સદ્ભાવનાપૂર્વક એવું માની રહ્યા હતા કે તેમનો કેસ "આવા વેચાણ માટે છૂટક વેચાણ કિંમત એકમાત્ર વિચારણા છે" શબ્દથી આવરી લેવાયો નથી અને માલ કિલચર કરતી વખતે કિંમત છાપવામાં આવી ન હતી અને તેઓએ સંબંધિત સત્તાવાળાઓને તેમના પત્રમાં તેમ જણાવ્યું હતું, ટ્રિબ્યુનલે એ હકીકતની નોંધ લીધી કે અરજદારે તેમના ફેક્ટરીમાંથી માલ કિલચર કરતા પહેલા પેકેજો પર મહત્તમ છૂટક કિંમત છાપવી જોઈતી હતી; કે મહત્તમ છૂટક કિંમત આધારિત ડ્યુટીની ચુકવણી સંબંધિત કાયદાકીય જોગવાઈઓની કઠોરતાને બાયપાસ કરવા માટે, તેઓએ ફેક્ટરીના પરિસરમાંથી ડેપોમાં કિલચરન્સ પહેલાં મહત્તમ છૂટક કિંમત છાપવાનું મુલતવી રાખ્યું હતું; કે આ તેમના માલને લાગુ પડતા યોગ્ય દરે ડ્યુટીની ચુકવણી ટાળવાના એકમાત્ર ઇરાદાથી કરવામાં આવ્યું હતું; કે તેથી, અરજદાર માટે સદ્ભાવનાપૂર્વક માનવાની દલીલ કરવા માટે ભાગ્યે જ કોઈ સંજોગ હતો. ટ્રિબ્યુનલનો મત હતો કે કમિશનર દ્વારા ડ્યુટીની માંગ માટે વિસ્તૃત સમયગાળો અને કલમ ૧૧-એબી અને ૧૧-એસી હેઠળની દંડની જોગવાઈઓ યોગ્ય રીતે લાગુ કરવામાં આવી છે. ટ્રિબ્યુનલ તેની સમક્ષ ઉલ્લેખિત નિર્ણયોથી પ્રભાવિત થઈ ન હતી, એટલે કે સિમેન્ટ માર્કેટિંગ કંપની ઓફ ઇન્ડિયા લિ. વિરુદ્ધ આસિસ્ટન્ટ કમિશનર ઓફ સેલ્સ ટેક્સ અને ઓર્સ., ૧૯૮૦ ઇએલટી ૨૯૫, પુષ્પમ ફાર્માસ્યુટિકલ્સ કંપની વિરુદ્ધ કલેક્ટર ઓફ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ,

બોમ્બે, ૧૯૯૫ (૭૮) ઇએલટી ૪૦૧ (એસસી), સ્ટેટ ઓફ ઉત્તર પ્રદેશ & ઓર્સ. વિરુદ્ધ કસ્તુરી લાલ હર લાલ, ૧૯૮૭ (૬૭) ઇએલટી ૧૫૪, હિન્દુસ્તાન સ્ટીલ લિ. વિરુદ્ધ ધ સ્ટેટ ઓફ ઓરિસ્સા, ૧૯૭૦ (૨૫) એસટીસી ૨૧૧, અને સ્ટેટ ઓફ મધ્ય પ્રદેશ વિરુદ્ધ ભારત હેવી ઇલેક્ટ્રિકલ્સ, ૧૯૯૮ (૯૯) ઇએલટી ૩૩ (એસસી). કમિશનર અને ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ કરવામાં આવેલી દલીલોને આ બાબતના ગુણદોષ પર અમારી સમક્ષ પુનરાવર્તિત કરવામાં આવી છે.

વર્તમાન કેસમાં વિચારણા માટે ઉભો થયેલો એકમાત્ર પ્રશ્ન એ છે કે શું અરજદારને એડ વેલોરેમ આધાર પર કે સંબંધિત નોટિફિકેશનમાં પ્રદાન કર્યા મુજબ વિશિષ્ટ દરો પર એક્સાઈઝ ડ્યુટી ચૂકવવાની જરૂર હતી. ર.૬.૧૯૯૮ પહેલા કલર ટેલિવિઝન સેટ પર ફક્ત એક જ ડ્યુટી લાદવાપાત્ર હતી, અને તે એડ વેલોરેમ ૧૮% ના દરે હતી અને છૂટક વેચાણ કિંમત પર ૩૦% ની છૂટ આપ્યા પછી છાપેલી મહત્તમ છૂટક કિંમતના આધારે ડ્યુટી ચૂકવવાની જરૂર હતી. પરંતુ ર.૬.૧૯૯૮ ના રોજ જારી કરાયેલા નોટિફિકેશન દ્વારા એવું સૂચવવામાં આવ્યું હતું કે જ્યાં ઉત્પાદકે કલર ટેલિવિઝન રીસીવરોના પેકેજ પર છૂટક કિંમત છાપી ન હોય અથવા જ્યાં આવી છૂટક વેચાણ કિંમત નોટિફિકેશનની સમજૂતીમાં કલ્પના કરાયેલ છૂટક વેચાણ કિંમત ન હોય, એટલે કે, એવા કિસ્સામાં જ્યાં છૂટક વેચાણ કિંમતમાં સમજૂતી દ્વારા સમાવિષ્ટ કરવા જરૂરી તત્વોનો સમાવેશ ન હોય અથવા જ્યાં છૂટક વેચાણ કિંમત વેચાણ માટે એકમાત્ર વિચારણા ન

હોય, તો આવા તમામ કિસ્સાઓમાં સીટીવીના સ્ક્રીનના કદના આધારે પ્રતિ સેટ રૂ. ૧૫૦૦/- થી રૂ. ૫૪૦૦/- સુધીનો વિશિષ્ટ ડ્યુટીનો દર લાગુ થશે. અરજદારે દલીલ કરી કે તેઓએ ગિફ્ટ સ્કીમ શરૂ કરી છે જેમાં તેઓ વીઆઈપી સૂટકેસ અને કોર્ડલેસ હેડફોન મફત ભેટ તરીકે આપી રહ્યા છે અને દાવો કર્યો કે તેઓ વિશિષ્ટ દરે ડ્યુટી ચૂકવવા માટે હકદાર છે. મૂળભૂત દલીલ એ હતી કે તેઓએ તેમના ફેક્ટરી ગેટ પરથી કિલચરન્સના સમયે કલર ટેલિવિઝન સેટની કોઈ વેચાણ કિંમત છાપી ન હતી અને ઉપરોક્ત વ્યવહારમાં કિંમત ઓફર એકમાત્ર વિચારણા ન હતી કારણ કે તેમાં ચોક્કસ ભેટો સામેલ હતી. તે તથ્યની બાબત તરીકે ટ્રિબ્યુનલ અને કમિશનર દ્વારા શોધી કાઢવામાં આવ્યું છે કે અરજદારે તેના પર કિંમત દર્શાવ્યા વિના ફેક્ટરીમાંથી માલ કિલચર કર્યો હતો પરંતુ તેમના ડેપોમાં કિંમત લગાવી હતી. તેથી, તે સ્પષ્ટ છે કે તેમના ફેક્ટરી પરિસરમાંથી તેમના ડેપોમાં માલ હટાવવાનો આખો ઉદ્દેશ્ય ઊંચી ડ્યુટીની ચુકવણી ટાળવાનો હતો. સ્ટાન્ડર્ડ્સ ઓફ વેઈટ્સ એન્ડ મેઝર્સ (પેકેજડ કોમોડિટીઝ) રૂલ્સ, ૧૯૭૭ સ્પષ્ટપણે પ્રદાન કરે છે કે દરેક પેકેજ પર અથવા તેના પર સુરક્ષિત રીતે ચોંટાડેલા લેબલ પર અન્ય વસ્તુઓની સાથે પેકેજની વેચાણ કિંમતની ચોક્કસ, સાદી અને સ્પષ્ટ ઘોષણા હોવી જોઈએ. તેથી, ભલે માલ અપીલકર્તાના ડેપો પરથી માર્કેટિંગ કરવામાં આવ્યો હોય તે સ્પષ્ટ છે કે તે કિંમત લગાવ્યા પછી કરવામાં આવ્યું હતું અને તે પ્રશ્નમાં રહેલ માલની વેચાણ કિંમત બની ગઈ હતી. ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા નોંધવામાં આવ્યા મુજબ, ટેલિવિઝન

સેટના વેચાણ પર અપીલકર્તા દ્વારા ખરીદદારોને ઓફર કરવામાં આવેલી મફત ભેટો હોવા છતાં, ખરીદદારો પાસેથી લેવામાં આવતી વેચાણ કિંમત આવા વેચાણ માટે એકમાત્ર વિચારણા હોવાનું બંધ થશે નહીં. ભેટોની ઓફર ફક્ત આકસ્મિક લાભો હતી અને ટેલિવિઝન સેટ્સના સંબંધમાં ચૂકવવામાં આવનારી વિચારણાનો ભાગ નહોતી. સંજોગોની સંપૂર્ણતા અને અપીલકર્તા દ્વારા કરવામાં આવેલા વ્યવહારની પ્રકૃતિમાંથી, ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા લેવાયેલો મત કે તેમની ફેક્ટરીમાંથી તેમના ડેપોમાં સ્ટોક ટ્રાન્સફર એ માલનું વેચાણ નથી અને માલનું વાસ્તવિક વેચાણ તેમના ડેપો પરથી થયું હતું અને જ્યારે માલ વેચવામાં આવ્યો ત્યારે તેના પર છૂટક કિંમત છાપેલી હતી અને ખરીદદારો પાસેથી લેવામાં આવેલી વેચાણ કિંમત વેચાણ વ્યવહાર હતી, જોકે મફત ભેટો ઓફર કરવામાં આવી હતી, આમ તે વાજબી છે અને અમારી દખલગીરીની જરૂર નથી.

હવે બીજો પાસું જેની વિચારણા કરવાની છે તે એ છે કે શું કલમ ૧૧-એસી હેઠળ લાદવામાં આવેલો દંડ અને કલમ ૧૧-એબી હેઠળનું વ્યાજ કેસમાં ઉભા થયેલા સંજોગોમાં યોગ્ય હતું. કમિશનરે અરજદાર દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર ડ્યુટી જેટલો રૂ. ૨,૦૭,૬૪,૮૭૦.૧૬ નો દંડ લાદ્યો હતો. સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એક્ટની કલમ ૧૧-એસી હેઠળ, જે રીતે આખો વ્યવહાર થયો તે ખૂબ જ સ્પષ્ટ કરે છે કે અરજદાર એવી પરિસ્થિતિઓમાં ડ્યુટી ચૂકવવા માટે જવાબદાર બન્યા જે કલમ ૧૧-એ(૧) ની જોગવાઈઓના ઉપયોગની ખાતરી આપે છે અને તેથી, અમે

માનીએ છીએ કે જો સત્તાવાળાઓએ અપીલકર્તા દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર ડ્યુટી જેટલો દંડ લાદવાનું પસંદ કર્યું હોય, તો તેમાં દખલ કરવા માટે અમારા માટે કોઈ વાજબીપણું નથી. વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ઉદ્દેખિત નિર્ણયોના અલગ પાસાઓ અને અસર છે. આ ઉદ્દેખિત કેસો એવા સંજોગોમાં ઉભા થયા હતા જ્યાં અમુક ક્રિયાઓ સદ્ભાવનાપૂર્વક કરવામાં આવી હતી અથવા પક્ષકારો સદ્ભાવનાપૂર્વક શંકામાં હતા કે તેઓએ કઈ ટેરિફ આઈટમ હેઠળ પ્રશ્નમાં રહેલો ટેક્સ ચૂકવવાનો છે અથવા જ્યાં આસામી સદ્ભાવનાપૂર્વક માનતો હતો કે તેની કંપનીને સેલ્સ ટેક્સ એક્ટ હેઠળ ડીલર તરીકે નોંધણી કરાવવાની જરૂર નથી. વર્તમાન કેસમાં, અગાઉ અપીલકર્તા મહત્તમ છૂટક કિંમત પર એડ વેલોરેમ ૧૮% ના દરે ડ્યુટી ચૂકવી રહ્યો હતો. ૨.૬.૧૯૯૮ પછી જ અપીલકર્તા દ્વારા કિંમત છાપ્યા વિના પેકેજડ માલને તેમની ફેક્ટરીમાંથી તેમના ડેપોમાં હટાવીને ફેરફાર માંગવામાં આવ્યો હતો જેથી એ દાવો કરી શકાય કે ફેક્ટરીમાંથી હટાવવાના સમયે પેકેજડ માલની કિંમત નક્કી કરવામાં આવી ન હતી અને અપીલકર્તા દ્વારા ભેટો ઓફર કરવામાં આવી હતી તે દર્શાવવા માટે કે વેચાણ વ્યવહારમાં વિચારણા ફક્ત કિંમત ન હતી. અમે માનીએ છીએ કે આ પરિબળોને સત્તાવાળાઓ દ્વારા યોગ્ય રીતે નોંધવામાં આવ્યા હતા અને લાદવામાં આવેલા દંડને વર્તમાન કાર્યવાહીમાં ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર નથી.

પરિણામે, અપીલ ફગાવી દેવામાં આવે છે.

કે.કે.ટી.

અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.